

ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БАНКІВСЬКИХ ОПЕРАЦІЙ

Андренко О. А., канд. екон. наук, Авілова Ю. В., бакалавр, Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова

Метою системи обліково-аналітичного забезпечення управління банківськими операціями є забезпечення якісною та своєчасною економічною інформацією зацікавлених зовнішніх і внутрішніх користувачів, які приймають обґрунтовані управлінські рішення, спрямованих на зниження ризиків і підвищення якості обслуговування клієнтів банку.

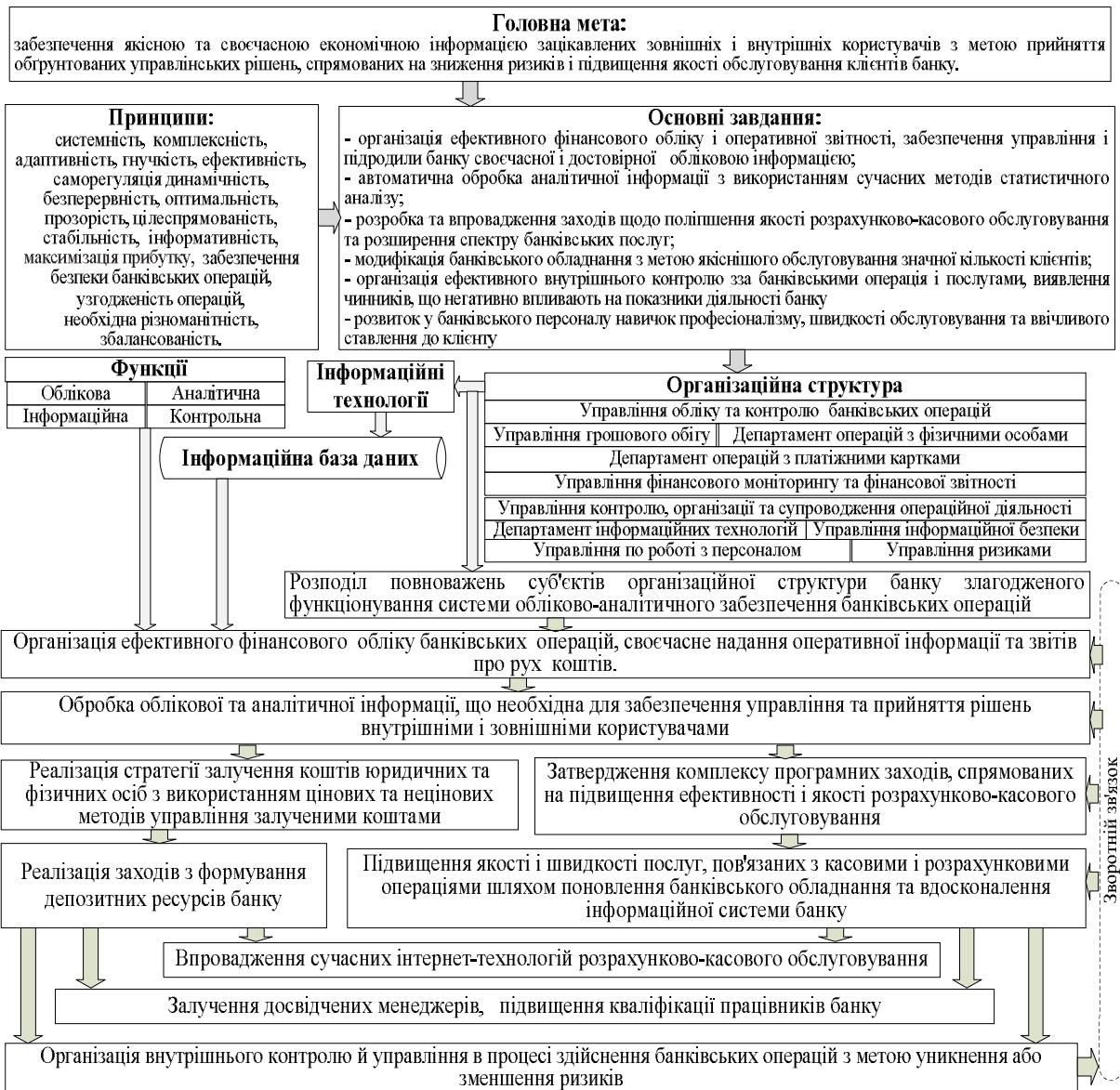
Розглянуто функції системи обліково-аналітичного забезпечення управління банківськими операціями:

- інформаційна функція впливає з основної мети бухгалтерського обліку – забезпечення якісною, корисною, достовірною, своєчасною інформацією про фінансовий стан і результати діяльності банку;
- контрольна функція необхідна для оцінки ефективності використання ресурсів та здійснення систематичного контролю щодо банківськими операціями;
- аналітична функція полягає в здійсненні на основі даних економічного аналізу банківської діяльності та застосуванні економіко-статистичних методів, що дозволяє розробити механізми підвищення ефективності діяльності банку;
- облікова функція полягає у зборі, реєстрації і обробки облікової інформації; забезпеченні персоналу обліковою інформацією належного рівня якості.

До основних завдань системи обліково-аналітичного забезпечення банківських операцій слід віднести [1]:

- організація ефективного фінансового обліку і оперативної звітності, забезпечення управління і підродили банку своєчасної і достовірної обліковою інформацією;
- автоматична обробка аналітичної інформації з використанням сучасних методів статистичного аналізу;
- розробка та впровадження заходів щодо поліпшення якості розрахунково-касового обслуговування та розширення спектру банківських послуг;
- модифікація банківського обладнання з метою якіснішого обслуговування значної кількості клієнтів;
- організація ефективного внутрішнього контролю за банківськими операціями і послугами, виявлення чинників, що негативно впливають на показники діяльності банку;
- розвиток у банківського персоналу навичок професіоналізму, швидкості обслуговування та ввічливого ставлення до клієнту.

Запропоновано сформуванню систему обліково-аналітичного забезпечення банківських операцій у вигляді, представленому на рисунку 1.

Рис. 1 – Механізм формування інформаційної системи обліково-аналітичного забезпечення банківських операцій

Система обліково-аналітичного забезпечення банківських операцій функціонує в рамках інформаційної системи управління банком, яка включає в себе організаційні структури (управління і департаменти банку), інформаційні технології (комп'ютерне обладнання та програмне забезпечення) і базу даних, в якій накопичується вся обліково-аналітична інформація про банківську діяльність. У процесі функціонування системи в першу чергу необхідно розподілити повноваження суб'єктів організаційної структури банку зладженого функціонування системи обліково-аналітичного забезпечення банківських операцій.

Наприклад, управління обліку та контролю банківських операцій, управління грошового обігу та управління фінансового моніторингу та фінансової звітності відповідають за процес організації ефективного фінансового обліку банківських операцій і своєчасного надання оперативної інформації та звітів про рух коштів за процес.

На наступному етапі здійснюється обробка облікової та аналітичної інформації, що необхідна для забезпечення управління та прийняття рішень внутрішніми і зовнішніми користувачами. Результатом аналізу отриманої інформації є розробка і реалізації програмних заходів, які б сприяли інтенсифікації надходження грошових коштів на рахунки банку, підвищення ефективності та якості розрахунково-касового обслуговування. Такий підхід дозволяє сформувати необхідні грошові ресурси для успішної кредитної та інвестиційної діяльності, спрямованої на збільшення прибутковості та оптимізації грошових потоків.

Для необхідної оптимізації грошових потоків банківський менеджмент застосовує різні методи управління залученими коштами – цінові та нецінові [2]. Цінові методи передбачають використання відсоткової ставки за депозитами як головного інструменту в конкурентній боротьбі за вільні грошові кошти фізичних і юридичних осіб.

Підвищення пропонованої банком ставки дозволяє залучити додаткові ресурси, тоді як утримання або зниження депозитної ставки відбувається за умови перенасичення банку ресурсами чи відсутності прибуткових напрямків їх розміщення.

Для нецінових методів управління залученими коштами банку характерним є застосування різноманітних прийомів заохочення клієнтів, які прямо не пов'язані зі зміною депозитних ставок:

- реклама; підвищення рівня і комплексність обслуговування; розширення асортименту банківських продуктів;
- надання додаткових безкоштовних послуг; розташування філій у місцях, наближених до клієнтів;
- пристосування графіка роботи до потреб клієнтів;
- проведення лотереї серед клієнтів;
- безкоштовна розсилка виписок по рахунках,
- відкриття депозитів новонародженим як подарунок від банку;
- встановлення банкоматів у публічних місцях,
- використання on-line сервісів для банківського обслуговування клієнтів,
- надсилання клієнтам привітань і подарунків до свят від імені керівництва банку тощо.

Нецінові методи управління базуються на маркетингових дослідженнях того сегмента ринку, який обслуговується банком, вивченні потреб клієнтури, розробці нових фінансових інструментів та операцій. При цьому використання нецінових методів потребує значних витрат. Тому, обираючи метод управління залученими коштами, керівництво банку повинно порівнювати витрати, пов'язані з підвищенням депозитної ставки з витратами, які будуть супроводжувати впровадження нецінових прийомів.

Згідно програмним заходам, запропоновано підвищення якості і швидкості послуг, пов'язаних з касовими і розрахунковими операціями [3] шляхом поновлення банківського обладнання та вдосконалення інформаційної системи

банку, впровадження сучасних інтернет-технологій розрахунково-касового обслуговування.

Для успішного функціонування системи необхідний кваліфікований персонал, тому необхідно не тільки залучати досвідчених менеджерів, але постійно проводити підвищення кваліфікації, навчання та тренінги для співробітників банку.

Систему обліково-аналітичного забезпечення банківських операцій необхідно постійно перевіряти й контролювати, щоб визначити загальні витрати на його проведення. Система внутрішнього контролю повинна бути достатньо гнучкою, щоб реагувати на зміни за новітніми технологіями, зміни динаміки змін операцій, валютного курсу, появу нових конкурентних фінансових пропозицій тощо.

Таким чином, система обліково-аналітичного забезпечення банківських операцій функціонує як сукупність модулів інформаційної системи управління банком, що дозволяє проводити необхідні коригування та вдосконалення для підвищення якості обробки управлінської інформації.

Список використаних джерел:

1. Семениченко, Ю. К. Організаційна побудова аналітичного процесу в банках / Ю. К. Семениченко // Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки: зб. наук. пр. – Кіровоград: КНТУ, 2010. – Вип. 18, ч. 1. – С. 319–325. URL: <http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/bitstream/123456789/273/1/52.pdf>

2. Фінансовий менеджмент у банку: навч. посібник / В. М. Лачкова, Л. І. Лачкова, І. Л. Шевчук – Харків : Видавець Іванченко І. С., 2017. – 180 с. URL: <https://elib.hduht.edu.ua/bitstream/123456789/1865/1/%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%A4%D0%9C%D0%91.pdf>

3. Інструкція про ведення касових операцій банками в Україні. Затверджено постановою Правління НБУ від 25.09.2018 № 103 (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0103500-18>

ІНТЕГРАЛЬНА ОЦІНКА ФІНАНСОВОГО СТАНУ КОМУНАЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ ЯК МЕХАНІЗМ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ

Андренко О. А., канд. екон. наук, Качуріна А. В., бакалавр, Сищенко К. В., бакалавр, Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова

При розробці стратегії фінансово-економічної безпеки підприємства необхідно орієнтуватися на результати моніторингу ретроспективної інформації про рівень його економічного потенціалу та розвитку. Проблема розробки достовірної моделі інтегральної оцінки фінансового стану комунальних підприємств галузі як й раніше залишається актуальною. Злагоджена працездатність комунальних підприємств міста чи регіону є індикатором комфорту і безпеки в повсякденному житті населення. Водночас,